

מסורת הש"ס

(א) מ"ק ו. כלאים פ"ג מ"א,
(ב) ג"ק א. ג. (כי תלא כב
טז, ד) ר"מ, (ה) גזול ר"מ,
(ו) ג"ק א. וע"ש דרשב גופיה
הוא דקאמר השוקר שטרו
של חבירו פטור דאמר ליה
גיירא קלא מייקן, (ז) נכדאיתא
להדיא רפ"ח דכלאים כלאי
זרעים וכו' ומומחין באילה
וכ"ש בהנאה,

גליון הש"ס

רש"ם ד"ה נותן בו' דהא
פסקינן הלביתא בב"ק קשה
לי הא מרא דשמעתא הוא
רבה והוא סובר בב"ק
דהשורף שטרותי של חבירי
פטור. ומה"ט הוצרכו חס'
באמת לחלק וליתא לקושיא
מהרש"א:

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה נותן וכו' אלא לגזלן ליפטר: (ב) בא"ד שטרותיו של חזירו דפטר ליה רבה התם דהתם ניירא בעלמא: (ג) ד"ה סאה וכו' משמע שזכר נזרעו ור' יוסי:

מוסף רש"י

נותן לו דמי חטין. שאין
דרך לבזרן והן נמכרין
במקום החטין (ביצה ל:).
שיש בה רובע. רובע הקב,
אחד מ"ד מסאה, ימעט.
שם זרע רובע הקב ימעטו
ויעקרו (מ"ק א:).

מוסף תוספות

א. חייב האי ששורפ
לשלוש לגולן ודמיה דרוב
הגולן לממן הוא שאם
היה היצא מחזירו גולן
לבעולו ופסוק. **שמי ב"ק**
ל. וצפחנמכר דמיה דרוב
פסוק עפרות הוא. והוא.
ט. **ענין** ב"ק וצפחנמכר
הבאי אלא בוריתע משום
מכין מכין. **ענין** ד. ועני
ו. ודמיה דרוב (ברייסב"ב)
פ. פקדש פקדש (ברייסב"ב)
אשר תורע ותבאת הכרם.
ו. **ענין** ח. כלומר.
והרובאת כלל היצא
ממנו מותר. **ענין** ט.
י. ומיהו דרוב אפי' קרית
ווריעה איש יבן רובע ורע
ממנו אלא ימנע וכלא
קריית וריתען וקריית אסור.
י. א. בעל פקדש כלל
ווכי כיון שימנע מרובע
איש יבן רובע איש יבן אלא.
י. וינעו וינעו. **ענין** ט.
מניע דמי. א.

המוכר פירות פרק ששי בבא בתרא

צד.

עין משפט
גר מצוה

י' א ב מ"י פ"ח מהל'
מכירה הל' יא סמג לאוין
קע טוש"ע ח"מ סימן רכט
סעי' א:
יח ג מ"י פ"ב מהל' כלאים
הל' א סמג לאוין רפ
טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף ה:

רבינו גרשום

ועשרותיו רובע ואל רובע נישובר.
והחיתיו וכו' רובע נישובר.
הענין אבק שש שנישבר:
עדרשנים מקבל עליו רובע
עפרות אלאם עדרות
מקבל רובע וקשיא ומשני
לעולם בשאר פירות פחות
מרובע מקבל רובע את
רובע ושמיני עדרשנים דקני
דקובע מקבל משום דמישק
עקרי להו עם השרשין
כמו האדמה ומייתו חזי
עפרא. אבל חטי ששורי
ושאר פרי הדצוי להו
נאצד ואל מייתו עפרא
בורה פחות מרובע מקבל
רובע ואל מקבל. השתא
קובע מזה משום עדרשנים
מקבל רובע משום דמישק
עקרי להו אבל חטי ששורי
לא מקבלי רובע. השתא
לפשוט מיה עדרותיו
לרובע וששורי רובע ואל מקבל
אלא פחות מרובע מקבל.
וחכי נמי אמר רב קטנא
לפחות מרובע מקבל. והאי
מילתא כניחות' חזי
ומקשי' לה על גרסא מה
הא דתשטוב דחטי ששורין
רובע משום דקבלי עפרות
ועדרשנים אצטריקא ליה
למתי' דסד' א"ר קמיל
הכי לא מקבל אל
רובע ועל ר' הווא חזי
נכח לבבי חטי ששורי.
וקשי' לרב קטנא: אמר
ר' הונא דרביא דאמאי
ויתר חזקא טיטובא פה
לפחות לפחות כלומר לקות
מנפא את כלול. אמר חזקא
מרובע: אמר ר' אביי.
דאמר דהייז וזיפרי
ששורי אק. ר' הווא
הכי א"ר אית לה רובע
טוטובא לר' חננאל
אנש וליהבי דטרך בטלה
לר' אציל כל אדם ולא
משגחתי' ביה ומקבל על
רחא. אבל יתיר מרובע
לר' חננאל לקות כיוון דרביא
טרה כבוליה ומנפא את
כלול: אמר ר' לוי קנסא.
דקניסין לר' משום דרביא
שכיח בפירות ויתר מרובע
אל שכיח ותוואל איהו
אמור דרביא איהו דאמאי
המכור עדיב רב בידים
מכור משום טונאזא הכי
קנסוהו רבנן כבוליה
ומנפא להו: מתיב אה
שיש בה רובע מיני' משום
דאמאי כלאמי ימטט. משום
הדאפי' חטי וששורי חטי
לרובע: מדרבנן: כבדוה
דקובע דכלאמי בדין יתיר
מרובע. דהא דמי דיתר
חטי יתיר מרובע גבי
מקח וממכר חזיב גבי
כלאמי. וקחי ימטט
על דלתא רובע. ואל מכל
וכל יעט. הכא נמי כלאמי
דאמאי יתיר מרובע מיני'
ההנפוט היתיר עד רובע.
וקשי' לרב הונא
הרבה לפנות מנפא את כלול
אלא דכלאמי אל הוי
כיתורא מרובע אל כרובע
אלא דקמח וממכר מי
מקבל עליו: א"ר אבא
דאמאי ימטט. ליתיה כפוחי
מרובע אל יצטרך למעט:
משום דהמור כלאמי שני
אמאי הווא:

גוֹתֵן ^אלֹא דמי חטין. פי' ריב"ס דהיינו כר"ס דלמחר (ב"ק מט:) דבר
הגורם לממון כממון דמי דמחייב בגזל חמץ ועבר עליו הפסח
(ו) ונאח אחר ושרפו ^א ולר"י נראה דאמי אפי' כרבנן דהתם ודאי לאו
כממון דמי שאינו שוה לשום אדם כלום אלא (א) לגזילה ליפטר בו אבל
הכא הוי כאליו גזל חטין ענאם שהוא
מוכר כרורות לכל אדם כמו חטין ^ב ולא
מזכיר לשוק שטרותיו של חבירו
(א) דהתם ^א ניירא בעלמא הוא דקלא
ליה ולא אהוב:

סאה שיש בה רובע ימעט. פי'

ר"ש ימעט וואס"כ זייערע
א"נ אס מרעו ולא נשרע עדיין ימעט
אזל אס נשרעו אין להם תקנה
שכבר נשרעו ונאסרו בהשגחה ואין
נראה ללשו' ימעט משמע שכבר
(ו) נשרעו ור' יוסף נמי דקאמר יבר
משום דמיחזי כמקיים כללים וקודם
שנרעו לא מיחזי כמקיים כללים ועוד
דצפרק קמא דמ"ק (דף ו. וס) מייתי
לה צהדיא על זרעים המחזירים אלף
דנראה דמייתי הלא צמחזרים לקרקע
ומה שפירש דאס נשרעו אין להם
תקנה אגב חורפיה לא עיין דלא אמר
הכי פרק כל שעה (פסחים דף כה.) אלף
גבי כללי הכרס"ל אלף כללי זרעים
מומרים הן צאכילה ובהנהגה"ל כדמשמע
פרק כל השצר (חולין דף קטו.) דפריך
אלף מעטה כללי זרעים ליתסרו דהא
כל שמיצבתי לך הוא ומשני מה
בהמתקן הויאל ממנה מותר"ל אף שדך
כן¹ ואלישנא דקנסא פריך דקתני
ימעט ולא קנסין פחות מרובע אטו
רובע אזל אלישנא דדינא לא מצי
פריך דלא דמי להסם משום דטפי
מרובע לא מחיל כו"ל כדפירש ר"ש
גופיה דה"מ לשנויי הכי ומיהו יש

אימא

תנייה גבי חטין וכ"ש עדשים בעדשים אלטעריכע ליה כו': אמר
 ר' יוחנן מרובע וזא לוקח לנפוטו לדעת אם יש שם יותר מרובע
 מעות ולא יאמר רובע כבר מחלת והחומר אשלים לך: אפי' י
 יל דבר מועט והלכך כי ליכא אלא רובע לא טרח לוקח לנפוטו דכי
 י' או טרח ונפח אותם או אייתי ראי' כמה יש טנופת ואשלים את
 מרובעו טרח לוקח לנפוטו ומשון להחטיל טעור וטרה ומנפה לך
 הו' היכא דליכא אלא רובע אם בא לנפות הרי בטלה דעמו ופטור
 ואפי' דלאו שפירי מכל וכל יהיב לוקח חזי שידוע הוא דדרך
 לא למימר דערוזי עריב צידים אכל יתר מרובע לא שכיח בתצואה
 רבנן בצוליה דליכא למימר כוליה עירב. ונפקא מינה דאי ידעינן
 איכא בין דינא לקנסא: מייבזי. אלישנא קמא דאמרי ליה דינא
 ממעט דלא ליהוי רובע ואח"כ יזרענו וכן פ"י רבינו חננאל. אי"נ
 שבצו נאסרו מהשטרם כדנפקא לן בפסחים בפרק כל שעה (דף כה).
 הדיא התאזהר משתאשרי: כפצורו דרובע כלאים. האוסר התאזהר משום
 טנופת לגבי מכירה דלא בטיל והוא הדין דפחות מרובע דכלאים
 פחות מרובע. ואע"ג דאיסור כלאים חמור הוא שאין צ"ד יכולין
 לה נפוטו כולו כ"ש גבי מכירה דקיל שיהי צ"ד יכולין להפקיד ממון
 ינו רובע ואע"ג דאפי' שפירי יהיב אינש חזי ובטפי מרובע עבד
 נמי יעמידנו על רובע ולא ינפה את כולו וקשיא לרב הונא דאמר
 שם דכלאים כל כך דהתם במחילה תליא מילתא דרובע מחיל איניש
 י נדקל לו לטרוח כבולו מאחר שמתחיל אלא דעדיפא מינה קמתרן
 ה' אפי' מיעוט לא הו' לר' דהא בטיל אלא חומרא בעלמא הוא:
 עט את כולו: אי הכי. דמסור חומרא דכלאים ממעט ולא מן הדין:
 אימא

נותן לו דמי חטין. שהרי הפחיתו בזמנה דלחיהו הוה מוצין ליה עס
החטין דעפרורית מקבל לוקח אבל לחזור ולערב אינו יכול דהשתא
ועושה עולה בידים וכתיב (ויקרא יט) לא תעשו עול וגם לוקח לא ממיל
אלא מה שנתערב מעצמו עם התבואה צ"ע של מוכר וכשזכור הנכר
ומשלך חז' היק בידים הוא שאותן
התבואות היו לו שור כמו חטין ואין לא
חסידי חז"ל היק גמור ד"מ וא"ר גופן
אינן שוין כלום ליחייב מיהא משום
דינא דגרמי כגון השורף שטרותיו של
חבירו והמקדש בזכרם והזורע בלאים
צ"ע צדקה חבירו דבההיא שעתא קגזיל
ליה מיד ממנו אע"פ שאינו ניכר *דהא
פסקין להלכתא ב"ק (דף קי) [כרמי
דלדאקין דינא דגרמי ואמרין נמי ההם
ההוה עובדא וכפייה רפרם לרב אשי
ואוגבייה כי כשורא לללמי ויש משוגגא
בנזקין דקיי"ל דפטור היינו כגון שולח
אחת הצעה ביד חרש שטטה וקטן
שההיק ניכר אבל אינו עושה אותו
בידים אלא גורם עכשיו שיצא היק
לחור זמן אבל דינא דגרמי
הוא מוזק אלא שאין ההיק
ומשני קטנים מקבל עליו

[illegible]

לעולם. אימא לך חטי ושערי מקבל רובע עפרויות ודקשיא לך
רוב הונא אס צא. לוקח להקפיד בטנופת דנראה צעיניו שיש בו ט
ונמנא בו יותר: **מנפה אס כולן.** ויחזיר לו המוכר חטין כנגדן
שפירי ייב. דלא מחיל טנופת כלל אלא מפני שטורה הוא לנפוחו ב
אמא ליה מוכר ללוקח אני אומר שפירות יפין הן ואס תאמר אינ
צטיל רובע לא טרה דגמא שצור בהפסד טרחו אצל כי אינא חת
כולו דצבר קל הוא לנפוח היפיו מאחר שהחיל והלכך לא מחיל
מוכר: **ואמרי לה קנסא.** דמן הדין אפי' טפי מרובע מחיל אינ
תצואה להיות בה טנופת ומחיל הלכך רובע לא קניס דהא שכיח ו
ואינא למימר דאיחזי המוכר הוא דעריב צידים וכיון דעריב קנסוי
ציה דלא עריב אפי' טפי מרובע הוי מחילה וקנה לוקח והיינו
קספדין ולא חקנסא: **כל סאה.** תצואה שיש בה רובע הקב ממין א
נורעו אלא שיש נשרשו עדיין ימעט אצל אס נשרשו אלא שיה עוד תק
מחילה [דלא נבא] והזרע זרוע מעיקרו בהשרשה ובספריג נמי מניא לה
כלאים תשוב דהא סא המורה ולא צטיל כי היכי דחשיב יותר מרוב
בטל כרובע דטנופת: **וקמי ימעט.** ויעמידנו על שיעור הבטל דהיי
להפיק איסור אפי' לא מחמרין ציה למימר דכיון דטרח ליטרח בזה
של זה תצירי דהו להו למימר ימעט ויעמידנו על שיעור הבטל ד
דטרח בצוליה ולא מחיל אפי' כיון דרובע מחיל אינש צטפי מרוב
מנפה אס כולו. וימיה מרוב מני לתרוי' אלא דמי טעם דטנופת לל
מסוס טרחא אצל יותר מרובע לא מחיל דאנא אפי' פחות מרובע
ליה: **כרובע והנא דמי.** דשניין צטלין מן הדין והלכך די צמיעוט
כדמפרש ואזיל אצל יותר מרובע דכלאים אימא לך שאס צא למעט כ